

Helsingissä 25.4.2017

Asia: Suomen Kotiseutuliiton lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle kulttuuriperinnön yhteiskunnallisesta merkityksestä tehdyn Euroopan neuvoston puiteyleissopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Viite: Diaarinumero: OKM/10/010/2017
Asiakirjan tunnus/ Docid: 318093

Suomen Kotiseutuliitto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto esityksestä.

Tausta

Suomessa otettiin askel kohti liittymistä Euroopan neuvoston kulttuuriperinnön yhteiskunnallista arvoa ja merkitystä käsittelevään Faron puiteyleissopimukseen (2005), kun valtioneuvosto hyväksyi 20.3.2014 periaatepäätöksen kansalliseksi kulttuuriympäristöstrategiaksi 2014–2020. Strategialla tavoitellaan kansalais- ja yhteisölähtöistä kulttuuriympäristöpolitiikkaa, ja ehdotetaan tätä kohti ohjaavana toimenpiteenä liittymistä Faron sopimukseen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö antoi syksyllä 2013 Museovirastolle tehtäväksi laatia selvitys, jolla taustoitettiin Faron puiteyleissopimukseen liittymistä. Museovirasto toteutti selvityshankkeen yhteistyössä Suomen Kotiseutuliiton kanssa vuoden 2014 aikana. Raportti valmistui keväällä 2015. Kartoitus perustui kansalaisten laajaan osallistamiseen. Taustaselvityshankkeessa tehtiin Faron sopimusta ja sen tavoitteita tunnetuksi sekä rohkaistiin keskusteluun kulttuuriperinnöstä ja sen merkityksistä jo ennen varsinaisen ratifioinnin aloittamista.

Raportissa suositellaan Suomen liittymistä Faron yleissopimukseen.

Lausunto

Faron puiteyleissopimuksessa katse on käännetty kohteista yksilöihin ja yhteisöihin, mikä antaa hienot mahdollisuudet kansalaisten suoralle osallistumiselle kulttuuriperinnön vaalimiseen. Aineeton kulttuuriperintö on usein näkymätöntä ja jäisi siksi erityisesti katveeseen ilman sen osaajia ja tuntijoita. Aineeton kulttuuriperintö siirtyy perheissä ja yhteisöissä sukupolvilta toisille, ja sen siirtyminen on vaarassa erityisesti yhteiskunta- ja perherakenteen murroksessa, jota elämme. Kulttuuriperintö on tärkeä osa jokaisen ihmisen identiteettiä ja kasvupohjaa. Tästä syystä on erityisen tärkeää vaalia kulttuuriperintöyhteisöjä. Faron sopimuksen hyväksymisen seuraukset on jo tiedostettu, ja on nähtävissä, miten ne ovat luoneet uutta innovatiivisuutta ja innostuneisuutta kulttuuriperintökentällä.

Suomen Kotiseutuliitto pitää tärkeänä Faron puiteyleissopimuksen hyväksymistä. Sopimukseen liittyminen ja sen mukainen toiminta vahvistavat yksilöiden ja yhteisöjen aktiivista osallisuutta kulttuuriperintöä koskevista asioista. Sopimus tarjoaa lähtökohtia myös yhteiskunnalliselle keskustelulle kulttuuriperinnön merkityksestä ja sen kestävästä käytöstä.

On tärkeää huomioida myös, että Faron sopimus on erinomaisesti linjassa perustuslakimme 20. pykälän kanssa, jossa todetaan, että vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille.

Kotiseutuliitto kiinnittää samalla huomiota myös käynnissä olevaan maakuntauudistukseen, jossa maakuntien vastuulle on esitetty maakunnallisen identiteetin ja kulttuurin edistämisen tehtäviä. Kotiseutuliitto esittää, että maakuntauudistus ja sen välilliset vaikutukset puiteyleissopimuksen toimeenpanoon tulee arvioida.

Riitta Vanhatalo
toiminnanjohtaja
Suomen Kotiseutuliitto